

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15270/2024
03.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дражен Мијатовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Миломир Петровић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3387/23 од 09.05.2024. године, у седници одржаној 03.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3387/23 од 09.05.2024. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца, изјављеној против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3387/23 од 09.05.2024. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3387/23 од 09.05.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 2034/23 од 19.05.2023. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац по основу градње ималац права својине на породичној стамбеној згради површине 69 м², објекат изграђеној без грађевинске дозволе и помоћној згради површине 5 м², изграђеној без грађевинске дозволе, које се налазе у Улици ... број .., у Нишу, на кп бр .. к.о. Ниш – Ћеле кула, уписане у лист непокретности .. к.о. Ниш – Ћеле кула, са уделом од 1/2, што је тужени дужан да призна и трпи да тужилац укњижи право својине у јавним књигама без даљег присуства и посебне сагласности туженог, док је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се утврди његово право својине у већем уделу од 1/2 до траженог удела од 1/1, као неоснован. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади

трошкове парничног поступка у износу од 75.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 3387/23 од 09.05.2024. године, ставом првим изреке, одбио, као неосновану, жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Нишу П 2034/23 од 19.05.2023. године, у одбијајућем делу става првог изреке. Ставом другим изреке, усвојена је жалба туженог па је преиначена пресуда Основног суда у Нишу П 2034/23 од 19.05.2023. године, у усвајајућем делу става првог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је он по основу градње и одржаја ималац права својине на породичној стамбеној згради површине 69 м², објекат изграђен без грађевинске дозволе и помоћној згради површине 5 м², изграђеној без грађевинске дозволе, која се налази у Улици ... број .. у Нишу, на кп бр .. к.о. Ниш – Ћеле Кула, уписана у лист непокретности .. к.о. Ниш – Ћеле кула, са уделом од 1/2, што би тужени био дужан да трпи и призна да тужилац укњижи право својине у јавним књигама без даљег присуства и посебне сагласности туженог, као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Нишу П 2034/23 од 19.05.2023. године, тако што је тужилац обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 104.250,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду, у преиначујућем делу применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), па је утврдио је ревизија против тог дела пресуде, неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 1962. године купио од сада покојног ВВ, некада постојећу парцелу кп .. к.о. Ниш – Бубањ, површине 415 м², која сада носи ознаку кп .. к.о. Ниш – Ћеле кула, тако што је купопродајну цену исплатио и ступио у државину те парцеле на којој је изградио породичну стамбену зграду. Пресудом Основног суда у Нишу П 4976/20 од 14.11.2022. године, утврђено је право својине тужиоца на предметној парцели по основу одржаја, у односу на правне следбенике сада покојних ВВ, ГГ и ДД. Породична кућа која је предмет овог спора, изграђена на наведеној парцели, грађена је тако што је најпре 60.-тих година подигнуто приземље, а затим је 80.-тих година изграђен спрат и поткровље. У време градње спрата и поткровља тужилац је био у иностранству на раду, а финансирао је извођење радова зарађеним новцем, док је организацију извођења радова у смислу ангажовања мајстора, исплату истог, набавку потребног материјала, преузела на себе његова супруга ЂЂ. Кућа је грађена у току трајања брака тужиоца и његове супруге, сада покојне ЂЂ, која је и сама, краће време, радила у иностранству. По повратку из

иностранства, тужилац је, са својом породицом, супругом и синовима, живео мање од годину дана у предметној непокретности која се налази у Улици ... број Након што се тужени оженио и засновао своју породицу, он је остао да живи у предметној кући, чему се тужилац није противио, док се тужилац са супругом и другим сином одселио у другу кућу коју су у међувремену изградили. Последњих 20 година, тужени, са својом породицом, живи у предметној непокретности. У листу непокретности број .. к.о. Ниш – Ћеле кула, тужени је уписан као држалац породичне стамбене зграде и помоћне зграде у Нишу у улици ... број .., на кп бр .., при чему он нема сазнање по ком основу је дошло до тог уписа. Пресудом Основног суда у Нишу П 7076/18 од 21.05.2019. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ (овде туженог) према туженом АА (овде тужиоцу) којим је тражио да се утврди да је покојна ЋЋ, бивша из ..., по основу заједничког стицања у брачној заједници са туженим била власница 1/2 удела у непокретној имовини и то породичне стамбене зграде у Нишу у Улици ... број .., прилаз .., изграђеној на кп бр ... површине 377 м², заједно са помоћном зградом на тој парцели, као и породичне стамбене зграде у Нишу у Улици ... број .., због непостојања потпуне пасивне легитимације на страни туженог, имајући у виду да тужбом није обухваћен ЕЕ, као законски наследник покојне ЋЋ. Предметна непокретност представља заједничку имовину тужиоца и његове супруге, покојне ЋЋ, која је иза себе, као законске наследнице оставила супруга, овде тужиоца, сина ББ, овде туженог и сина ЕЕ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца делимично усвојио тако што је утврдио његово право власништва на предметним непокретностима у делу од 1/2, применом одредбе чланова 20., 21. и 22. Закона о основама својинско-правних односа и одредбе чланова 171. став 1. и 180. став 2. Породичног закона, налазећи да је неспорно да су предметне непокретности изграђене средствима оствареним током трајања брака тужиоца и његове супруге, покојне ЋЋ, пошто у погледу заједничке имовине супружника постоји законска претпоставка једнаких удела.

Другостепени суд је првостепену пресуду преиначио у усвајајућем делу тако што је тужбени захтев тужиоца за утврђење права власништва по основу градње и одржаја одбио, применом одредбе члана 211. Закона о парничном поступку, налазећи да је тужбом за утврђење права својине на предметној непокретности морао да буде обухваћен законски наследник покојне ЋЋ, њен син ЕЕ, због чега не постоји потпуна пасивна легитимација.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 211. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално-правног односа. Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован (став 2.). О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

На основу одредбе члана 206. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ бр. 46/895), смрћу човеком отвара се његово наслеђе. Заоставштина прелази, по

сили закона, на оставиочеве наследнике у тренутку његове смрти, на основу одредбе члана 211. став 1. истог Закона.

У конкретном случају, непокретности које су предмет ове парнице изграђене су током брака тужиоца и његове супруге, покојне ЂЂ и представљају њихову заједничку имовину у смислу одредбе члана 171. став 1. Породичног закона. Наследници покојне ЂЂ су њен супруг, овде тужилац, тужени ББ (син) и ЕЕ (син), који није обухваћен овом тужбом. Јединствено супарничарство је нужно када се судска заштита може да оствари само ако процесна заједница супарничара обухвата све субјекте правног односа из ког је настао спор. Санаследници заоставштине која је на њих прешла по самом закону (члан 212. Закона о наслеђивању), стоје у јединственој недељивој правној заједници, па су они нужни супарничари. Својинска права на неподељеној ствари из заједничке имовине налажу да се тужби за утврђење сувласничких удела једног заједничара супротставе сви који имају својинска права на тој ствари.

Одредбом члана 211. став 2. Закона о парничном поступку, прописане су последице пропуста да се заснује нужно супарничарство. Пошто се ради о недостатку стварне легитимације, суд је дужан да одбије тужбени захтев, како је правилно одлучио другостепени суд.

Наводима ревизије тужиоца о томе да је његов син, ЕЕ из ..., потпуно лишен пословне способности решењем Основног суда у Нишу Р2 151/2020 од 15.09.2021. године и стављен под његово старатељство решењем Центра за социјални рад Града Ниша број 357020-9518/2022 од 04.05.2022. године, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Лишењем пословне способности, ЕЕ је изгубио могућност да самостално предузима радње у поступку. Међутим, та чињеница није од утицаја на његово својство странке и положај нужног супарничара у овој парници у којој он има супротстављене интересе у односу на свог законског заступника, што налаже потребу постављања колизијског старатеља лицу лишеном пословне способности. С тим у вези, тужилац неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

У односу на потврђујући део правноснажне пресуде, по оцени Врховног суда, не постоје разлози за одлучивање о посебној ревизији тужиоца прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Том одредбом Закона прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

Тужилац се у ревизији паушално позива на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, не указујући на разлоге прописане том одредбом Закона за

одлучивање о посебној ревизији у конкретном случају. Побижаним делом одлуке је тужбени захтев тужиоца одбијен, па пошто је пасивна легитимација непотпуна, што је такође разлог за такву одлуку на основу одредбе члана 211.став 2. Закона о парничном поступку, следи да разматрањем посебне ревизије за тужиоца не би могла да буде донета повољније одлука.

На основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије тужиоца изјављене против потврђујућег дела другостепене пресуде, на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побижаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради утврђења тужилац је поднео 24.08.2020. године, а вредност предмета спора је 50.000,00 динара.

Имајући у виду да је ово имовинско-правни спор који се односи на неновчано потраживање у ком вредност предмета спора побижаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија тужиоца није дозвољена на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић